

	Axborot manbaalari 14. www.mf.uz- O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi 15. www.stat.uz- O'zbekiston Respublikasi Statistika qo'mitasi 16. www.custom.uz - O'zbekiston Respublikasi Bojxona qo'mitasi 17. www.cbu.uz- O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki 18. www.cer.uz - Iqtisodiy tadqiqotlar markazi
7.	Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2020 yil "29" 08 dagi 4 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan. O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2020 yil "29" 08 dagi 452 - sonli buyrug'i bilan ma'qullangan fan dasturlarini tayanch oliy ta'lim muassasasi tomonidan tasdiqlashga rozilik berilgan.
8.	Fan/modul uchun ma'sular: Kamilova M.X. - TDSHU, "Sharq mamlakatlari iqtisodiyoti" kafedrasida dotsenti, iqtisod fanlari nomzodi, Imomova N.A. - TDSHU, "Sharq mamlakatlari iqtisodiyoti" kafedrasida katta o'qituvchisi
9.	Taqrizchilar: Xabibullaev I. – TMI, "Statistika" kafedrasida professori, texnika fanlari doktori (turdosh OTM). Hoshimov P.Z. - O'zbekiston Milliy universiteti Iqtisodiyot fakulteti "Iqtisodiy nazariya" kafedrasida dotsenti (turdosh OTM).

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

MIKRO VA MAKRO IQTISODIYOT

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	200000 – Ijtimoiy soha, iqtisod va huquq 600000 – Xizmatlar sohasi
Ta'lim sohasi:	230000 – Iqtisod 610000 – Xizmat ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishlari:	5231000 – Xorijiy mamlakatlar iqtisodiyoti va mamlakatshunoslik (mamlakatlar va mintaqalar bo'yicha) 5610300 – Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha sharq tillari bilan)

Toshkent - 2020

Handwritten signature

Handwritten signature

	• interfaol keys-stadilar; • seminarlar (mantiqiy fiklash, tezkor savol-javoblar); • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • individual loyihalar; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	VII. Kreditlarni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar 1. Principles of Economics, 6th Edition. N. Gregory Mankiw. ISBN 13: 978-0-538-45305-9. USA, textbook. 2012. Cengage Learning. 890 p. 2. Egamberdiev E. Mikroiqtisodiyot. O'quv qo'llanma. T.: 2005 y. 3. Pindayk Robert. Mikroiqtisod: Inglizchadan qisqartirib tarjima qilingan/ Pindayk Robert, Rubinfeld Daniel. – O'quv qo'llanma. T.; 2002. 4. Ishmuxammedov A.E., Djumayev Z.A., Jumayev Q.X. Makroiqtisodiyot. O'quv qo'llanma. T.: 2005 y. 192 b., 29 b. 5. N.Xolmatov. N.Imomova. «Makro va mikroiqtisodiyot» fanidan o'quv qo'llanma. – T.: ToshDSHI, 2020. – 268-b. Qo'shimcha adabiyotlar 6. Mirziyoyev SH.M. Tandiqiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. – T.: "O'zbekiston", 2017. 7. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T.: "O'zbekiston", 2016. - 56 b. 8. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 48 b. 9. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan quramiz. – T.: "O'zbekiston", 2017. - 488 b. 10. Xolmatov N., Imomova N. «Mikroiqtisodiyot» fanidan ma'ruzalar kursi. – T.: ToshDSHI, 2012, 132-bet. 11. Xolmatov N., Imomova N. «Makroiqtisodiyot» fanidan o'quv qo'llanma. – T.: ToshDSHI, 2012, 152 bet. 12. Makroiqtisodiyot. Amaliy qo'llanma. Masalalar, testlar, vaziyatlar. T.: 2001 y. 13. Экономическая теория: учебник / И.К. Станковская, И.А. Стрелец. - 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Эксмо, 2010. - 480 стр. - (Полный курс MBA)

faoliyatlarni cheklash	
31. Jamiyatdagi iqtisodiy muammolarni idrok etishda "Makroiqtisodiyot" fanining ahamiyati	
32. Makroiqtisodiy modellar va makroiqtisodiy tahlilda ulardan foydalanish	
33. Milliy hisob tizimi va institusional sektorlar	
34. O'zbekiston Respublikasida YalMning ishlab chiqarish tarkibi tahlili	
35. O'zbekiston Respublikasida YalMning xarajatlarga ko'ra tarkibi tahlili	
36. O'zbekiston Respublikasi rivojlanishining makroiqtisodiy ko'rsatkichlari tahlili	
37. Tabiiy ishsizlik nazariyasi	
38. Inflyatsiyaning yuzaga kelish sabablari va omillari	
39. Inflyatsiyaning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari	
40. Ishsizlikning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari	
41. Antiinflyatsiya siyosati	
42. O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotidagi inflyatsiya jarayonlari tahlili	
43. Fillips egri chizig'i. Ishsizlik va inflyatsiya o'rtasidagi qisqa davrdagi va uzoq davrdagi bog'liqlik	
44. Yalpi talab-yalpi taklif modelida makroiqtisodiy muvozanat	
45. Makroiqtisodiy muvozanatning keynscha nazariyasi	
46. Iste'mol funksiyasi. Makroiqtisodiy tahlilda uni qo'llash imkoniyatlari	
47. Pul-kredit siyosatini amalga oshirish yo'llari	
48. Iqtisodiy o'sishning klassik va keynscha modellari	
49. Davlat byudjeti taqchilligi: mohiyati, yuzaga kelish sabablari	
50. Aholini ijtimoiy himoyalashning asosiy yo'nalishlari.	
Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va uni taqdimot qilish tavsiya etiladi.	
3.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - milliy iqtisodiyot amal qilishining mikro va makro parametrlari, bozor iqtisodiyoti sharoitida korxonalar va uy xo'jaligi faoliyatining tamoyillari, shart-sharoitlarini va omillari haqida, ma'ruza materiallarini o'zlashtirish va chuqur tahlil qila olish asosida milliy iqtisodiyotiga oid nazariy materiallarga tayangan holda amaliy va ilmiy faoliyatni mustaqil tashkil etishni <i>bilishi kerak</i>; - O'zbekistondagi islohotlar strategiyasining ustuvor yo'nalishlari, uning natijasi, milliy iqtisodiyotning asosiy, tub muammolari, korxonalar va uy xo'jaligi uchun maqsadga muvofiq faoliyat yo'nalishlarini tahlil qilish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>; - milliy iqtisodiyotning amal qilishi, korxonalarning boshqarilishi va bozor islohotlarini chuqurlashtirish va bozor munosabatlarini takomillashtirish bilan bog'liq ilmiy va amaliy faoliyatni mustaqil tashkil etish <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: ma'ruzalar;

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS - Kreditlar	
UMII228	2020-2021	2-3	4-4	
Fan/modul turi	Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek/rus		4-4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Mikro va makro iqtisodiyot	120	120	240
2.	I. Fanning mazmuni Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda iqtisodiyotdagi barcha jarayonlarni, quyi tizimdagi korxona, firma, tadbirkorlarning iqtisodiy faoliyatidan boshlab, makro darajadagi barcha iqtisodiy munosabatlarni nazariy-usulbiy jihatdan o'rganish orqali bilim, malaka va ko'nikmalarni shakllantirishdan iborat. Fanning vazifasi – talabalarga ishlab chiqarish, taqsimot, almashuv va iste'mol jarayonida iqtisodiy sub'ektlarning bozorga xos xatti-harakatlarini, ular orasidagi munosabatlarni va iqtisodiyotni bir butun holda hamda muhim makroiqtisodiy sektorlar sifatida tadqiq etish, tegishli taklif va xulosalar chiqarishni o'rgatishdan iborat. II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) III. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: 1-Modul. Mikroiktisodiyot 1-Mavzu. Iqtisodiyot nazariyasiga kirish Iqtisodiyot va uning bosh masalasi. Inson ehtiyojining cheksizligi va resurslarning cheklanganligi. Resurslar bozori. Iqtisodiyot va uning asosiy tamoyillari. Iqtisodchi kabi fikrlash. Iqtisodiyotda insonlarning qaror qabul qilishi. Insonlarning xatti-harakatini o'rganish. Iqtisodiyot qanday ishlaydi. Resurslar, tovarlar va xizmatlar, daromadlarning doiraviy aylanishi. 2-Mavzu. Iqtisodiy tizimlar va mulkchilik munosabatlari Ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyot jarayonlari va bosqichlari. Ijtimoiy-iqtisodiy tizimlar. Mulkchilik munosabatlarining iqtisodiy mohiyati. Mulkchilik shakllari. Mulk ob'ektlari va sub'ektlari. Mulkchilik munosabatlarining qaror topishi va rivojlanish xususiyatlari. Iqtisodiy tizimlarning asosiy modellari. 3-Mavzu. Tovar-pul munosabatlari Ijtimoiy xo'jalik shakllari: natural va tovar xo'jaligi. Tovar ishlab chiqarishga o'tish jarayoni shart-sharoitlari. Tovar va tovar ishlab chiqarishning xususiyatlari. Tovarining nafiligi va ayirboshlanish nisbati (qiymati). Tovar qiymati va qiymat qonuni. Pulning kelib chiqishi, mohiyati va funksiyalari.			

4-Mavzu. Mikroiqtisodiyotga kirish

Jamiyatdagi iqtisodiy muammolar va ularni idrok etishda "Mikroiqtisodiyot" fanining roli. Fanning predmeti, uning iqtisodiy bilimlar tarkibidagi o'ri va boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Fanning axborot manbalari va o'rganish usullari. Iqtisodiy resurslar. Bilim, boshqaruvchanlik qobiliyati. Muqobil (alternativ) xarajatlar. Pareto iqtisodiy samarasi. Pozitiv yondashuv. Normativ yondashuv. Iqtisodiy model. Optimallashtirilgan modellar.

5-Mavzu. Bozordagi talab va taklif

Bozor, uning tarkibi, amal qilish mexanizmi. Bozor infratuzilmasi. Bozor tarkibi. Bozor iqtisodiyotining sub'ektlari. Bozor muvafaqqiyatsizliklari. Bozor eksperimenti (tadqiqoti). Talab tushunchasining mohiyati. Talab funksiyasi va talab qonuni. Talab va unga ta'sir etuvchi omillar. Taklif va uning funksiyasi. Taklif o'zgarishi omillari. Ommaviy iste'mol samarasi. Snob samarasi. Ko'rgazmali iste'mol samarasi. Bozor muvozanatining mohiyati.

6-Mavzu. Talab va taklif elastikligi

Elastiklik tushunchasining mazmuni. Elastiklik koeffitsienti. To'g'ridan-to'g'ri bog'liqlik – (ijobiy koeffitsient). Qarama-qarshi bog'liqlik – (salbiy koeffitsient). Narx bo'yicha talab elastikligi. Narx bo'yicha talab elastikligiga ta'sir etuvchi omillar. Bozorda o'rinbosar tovarlarning mavjudligi. Tovarga bo'lgan harajatlar darajasi. Daromad bo'yicha talab elastikligi. Taklif elastikligi. Taklif elastikligiga ta'sir etuvchi omillar.

7-Mavzu. Iste'molchilar xatti-harakati

Iste'molchi. Iste'molchilar xatti-harakatining tahlili. Nafilik. Nafilik funksiyasi. Yalpi va chekli nafilik. Befarqlik egri chizig'i. Byudjet chegarasi. Mahsulot o'rin almashtirish normasi. Iste'molchining optimal tanlovi. Iste'molchilik xatti-harakati qoidasi. Iste'molchilik muvozanati. Ideal ratsional iste'molchi – Homo economics (tejamkor kishi).

8-Mavzu. Ishlab chiqarish va texnologiya

Ishlab chiqarish tushunchasi. Buyurtma asosida ishlab chiqarish. Ishlab chiqarish texnologiyasi. Iqtisodiy samaradorlik. Texnologik samaradorlik. Izokvantalar. Izokosta chizig'i. Korxona miqyos samarasi.

9-Mavzu. Firmaning qisqa va uzoq muddatli oraliqdagi faoliyati

Tadbirkorlik faoliyati asoslari. Biznesning tashkiliy shakllari. Firma (korxona). Xususiy tadbirkorlik firmasi. Korporatsiya. Qisqa muddatli ishlab chiqarish funksiyasi. Uzoq muddatli davr. O'rtacha mahsulot – AP. Chekli mahsulot - MP. MPL – mehnatning chekli mahsuloti. Ishlab chiqarishni bir o'zgaruvchi omil (mehnat) hisobida tashkil etish. Omillar mahsuldorligining kamayish qonuni.

29. Byudjet defisitini qoplash yo'llari

30. IS-LM modelining mohiyati va AD-AS modeli bilan bog'liqligi

31. Iqtisodiy o'sishga davlatning ta'sir etish imkoniyatlari

32. Davlatning ijtimoiy siyosati: mohiyati, tamoyillari va amalga oshirish yo'llari.

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qituvchi tomonidan o'tkazilishi zarur. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofiq.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

1. Jamiyatdagi iqtisodiy muammolarni idrok etishda "Mikroiqtisodiyot" fanining ahamiyati

2. "Mikroiqtisodiyot" fanini o'rganish usullari

3. Bozor, uning shakllanish va rivojlanish shart-sharoitlari

4. Ishlab chiqarish omillari bozorining xususiyatlari

5. Inson ehtiyojining cheksizligi, resurslarning cheklanganligi muammosi va uni hal etish yo'llari

6. Tabiiy va iqtisodiy resurslar tasnifi

7. Bozor, uning tarkibi, amal qilish mexanizmi

8. Tovar, uni guruhlash va tasniflash

9. Talab va taklif qonunining namoyon bo'lish xususiyatlari

10. Talab va unga ta'sir etuvchi asosiy omillar tavsifi

11. Taklif va unga ta'sir etuvchi asosiy omillar tavsifi

12. Talab va taklif muvozanatining vujudga kelishi

13. Elastiklikning iqtisodiy mohiyati va uning asosiy xususiyatlari

14. Talab va taklif elastikligi, unga ta'sir etuvchi omillar

15. Bozor segmentlarida iste'molchilarning xatti-harakati

16. Iste'molchilarning xuquqlari va uni ta'minlash yo'llari

17. Oila byudjeti va uning shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar

18. Yakka hamda bozor talabining namoyon bo'lishi

19. Tavakkalchilik va uning darajasini aniqlash

20. Tadbirkorlik faoliyatining shakllari, korxona turlari

21. Davlat korxonalarini xususiylashtirish sabablari, yo'llari va natijalari.

22. Kichik korxonalarning ustunliklari va kamchiliklari.

23. Mikrofirmalar faoliyatining shart-sharoitlari.

24. Ishlab chiqarish asosi: texnologiya va innovatsion texnologiyalar tavsifi

25. Zamonaviy ishlab chiqarish tizimi

26. Raqobat muhiti va uni yaxshilash yo'llari

27. Mukammal raqobat modeli va uning namoyon bo'lishi

28. Oligopoliya va monopol raqobatning o'xshashligi va farqlari

29. Antimonopol qonunlarning amal qilish mexanizmi

30. O'zbekiston Respublikasida raqobatni rivojlantirish va monopol

modelida makroiqtisodiy muvozanat.

29-Mavzu. Iqtisodiy o'sish

Iqtisodiy o'sish tushunchasining mohiyati. Iqtisodiy o'sishga ta'sir etuvchi omillar. Iqtisodiy o'sishga davlatning ta'sir etish imkoniyatlari. Iqtisodiy o'sishning umumiy tavsifi modellari. Iqtisodiy o'sishning o'lanishi. Iqtisodiy o'sishning omillari va tiplari. Iqtisodiy o'sishning klassik va keynscha modellarning umumiy tavsifi.

30-Mavzu. Davlatning ijtimoiy siyosati

Davlatning ijtimoiy siyosati: mohiyati, tamoyillari va amalga oshirish yo'llari. Aholi daromadlarining shakllanish manbaalari va taqsimlanishdagi notekisligi. Daromadlar tengsizligi va uni aniqlash. Kambag'allik va uning chegarasi. Davlat tomonidan daromadlarning qayta taqsimlanishi. Aholini ijtimoiy himoyalash.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Iqtisodiyotning asosiy tamoyillari
2. Iqtisodiy tizimlarning asosiy modellari
3. Pulning kelib chiqishi va ob'ektiv zarurligi
4. Jamiyatlardagi muammolarni hal etishda makroiqtisodiyotning o'rni
5. Bozor mexanizmi va uning elementlari
6. Talab va taklifning o'zgarishi hamda ularga ta'sir etuvchi omillar
7. Ideal iste'molchining optimal tanlovi
8. Ishlab chiqarish va ishlab chiqarish funksiyasi
9. Tadbirkorlik faoliyati va uning shakllari
10. Firmaning daromadi, xarajatlari va foydasi
11. Bozor tuzilmalarining tahlil tamoyillari
12. Sof monopoliyaning asosiy xususiyatlari
13. Monopol raqobat va oligopoliya
14. Noaniqlik sharoitida qaror qabul qilish
15. Mehnat, kapital va yer bozori
16. Makroiqtisodiy ko'rsatkichlar tizimi
17. Iqtisodiy o'sish va unga ta'sir etuvchi omillar
18. Iqtisodiy o'sishni jadallashtirishda davlatning imkoniyatlari
19. Ishsizlik tushunchasining mohiyati. Ishsizlik turlari
20. Inflyatsiya va uning kelib chiqish sabablari
21. Inflyatsiyaning ishlab chiqarish jarayoniga ta'siri
22. Yalpi talab va yalpi taklif
23. Kapital va investitsiyalar
24. Jamg'arish va investitsiyalar
25. Makroiqtisodiy muvozanatning zamonaviy nazariyalari
26. Pul agregatlari
27. Davlatning iqtisodiyotga ta'sir qilish usullari va vositalari
28. Pul-kredit siyosatining maqsadlari va dastaklari

10-Mavzu. Firmaning xarajatlari

Xarajatlar to'g'risida tushuncha. Alternativ yoki iqtisodiy xarajatlar. Buxgalterlik xarajatlari. Qaytarilmaydigan xarajatlar. Korxona (firma) iqtisodiy foydasi. Korxona faoliyati va uning qisqa muddatdagi xarajatlari. O'zgarmas xarajat (*FC - fixed cost*). O'zgaruvchan xarajat (*VC - Variable Cost*). Chekli xarajat (*MC - marginal cost*). Korxona faoliyati va uning uzoq muddatdagi xarajatlari.

11-Mavzu. Mukammal raqobat

Bozor tuzilmalarining tahlil tamoyillari. Raqobat modellarning tasniflanishi. Raqobat va uning asosiy vazifalari. Mukammal raqobat modeli va uning xususiyatlari. Maksimal foyda olish sharti. Axborot olish imkoniyati. Bozordagi barcha sub'ektlarning mukammal bilim va axborotga egaligi. Mukammal raqobat modelining ustunliklari va kamchiliklari. Umumiy daromad (*TR - total revenue*). O'rtacha daromad (*AR - total revenue*). Chekli daromad (*MR - marginal revenue*). Ishlab chiqarishni to'xtatish qoidasi. Uzoq muddatli oraliqda ishlab chiqarish hajmini tanlash.

12-Mavzu. Monopoliya

Bozor iqtisodiyoti sharoitidagi iqtisodiy monopoliya. Sof monopoliya modelining asosiy xususiyatlari. Sun'iy to'siqlar (institutsonal). Tabiiy to'siqlar. Unikal tovar. Legal (qonuniy) monopoliya. Sun'iy monopoliya. Monopoliyaning salbiy tomonlari. Korxonaning (firma) mukammal va sof monopoliya sharoitidagi xarakati.

13-Mavzu. Nomukammal raqobat

Nomukammal raqobat. Monopol raqobat bozori. Tovarlarning differentsiatsiyasi. Lerner koeffitsienti. Oligopoliya bozori va uning xususiyatlari. Sof yoki bir turdagi oligopoliya bozori. Differentsiallashgan oligopoliya bozori. Oligopoliya bozorining asosiy modellari. Kurnoning duopoliya modeli. Kartel modeli. Narx belgilashda liderlik modeli.

14-Mavzu. Noaniqlik va axborot assimmetriyasi

Noaniqlik sharoitida tanlash. Tavakkalchilikni o'lchash. Asimmetrik axborotlashgan bozor. Mahsulot sifati noaniqligi. Sug'urtalash bozori. Bozordagi asimmetrik axborotlarni yo'qotish yo'llari. Auktsionlar.

15-Mavzu. Ishlab chiqarish omillari bozori

Mehnat bozori, raqobarlashgan mehnat bozori. Mehnat bozorida monopsoniya. Daromadlarni taqsimlanishi, daromad turlari. Daromadlarning differentsiatsiyalashuvi. Kapital bozori, investitsiya. Yer bozori, yerga talab va taklif, yer rentasi.

2-Modul. Makroiqtisodiyot

16-Mavzu. Makroiqtisodiyotga kirish

“Makroiqtisodiyot” fanining shakllanishi tarixi. Keynschilar, neoklassiklar, monetaristlar. Jon Meynard Keynsning «Bandlik, foiz va pulning ymumiy nazariyasi» asari. “Makroiqtisodiyot” fanining predmeti va ob’ekti. “Makroiqtisodiyot” fanining tadqiqot usullari, Makroiqtisodiyotda iqtisodiy jarayonlarni modellashtirish. Sof bozor iqtisodiyoti sharoitida resurslar, tovarlar va daromadlarning doiraviy aylanishi. Resurslar, tovarlar va daromadlar aralash iqtisodiy tizimidagi doiraviy aylanishi.

17-Mavzu. Asosiy makroiqtisodiy ko’rsatkichlar

Makroiqtisodiy holatni ifodalovchi ko’rsatkichlar. Milliy hisob tizimi, Yalpi ichki mahsulot, yalpi milliy mahsulot, milliy daromad, sof ichki mahsulot, shaxsiy daromad, tassaruftdagi daromad. Yalpi ichki mahsulotni aniqlash usullari, daromadlar va xarajatlar usuli, qo’shilgan qiymatlar usuli. Yopiq va ochiq iqtisodiyot tushunchasi. Nominal YaIM, real YaIM, Laspeyrs va Paashe indeksleri. Fisher indeksi.

18-Mavzu. “AD-AS” modeli (“Aggregate demand-Aggregate supply”)

Yalpi talab va taklif tushunchasi. Yalpi talab va unga ta’sir etuvchi omillar, Yalpi taklif va unga ta’sir etuvchi omillar, “AD-AS” modeli, Narxlarning noelastikligi samarasi, Yalpi talab egri chizig’i va unga ta’sir etuvchi omillar. Foiz stavkasi samarasi. Boylik samarasi. Import xaridlar samarasi. Yalpi taklif egri chizig’i. Keynsian kesma. Vertikal yoki klassik kesma. Oraliq kesma. Iqtisodiyotdagi narxlarning muvozanatli darajasi.

19-Mavzu. Iste’mol, jamg’arish va investisiya

Iste’mol bozorining mohiyati. Haqiqiy iste’mol (C). Avtonom xarajatlar. Iste’mol funksiyasi va uning grafigi, daromad va iste’mol o’rtasidagi bog’liqlik. Iste’mol va jamg’arishning o’rtacha hamda cheklangan miqdori. Kapital va investisiya tushunchalarining mohiyati. Avtonom investisiyalar. Amortizatsiya. Jamg’arma va investisiyalar. Jamg’arish, investisiya funksiyalari va ularning grafiglari. Kutilayotgan sof foyda normasi. Keyns modelida jamg’arish va investitsiya.

20-Mavzu. Iqtisodiyotning siklli rivojlanishi

Makroiqtisodiy beqarorlik, iqtisodiy sikl tushunchasi, davriy tebranishlarning turlari. Ekzogen nazariyalar. Endogen nazariyalar. O’rta muddatli sikl, o’rta muddatli siklning bosqichlari (fazalari), Investisiya jarayonining beqarorligi, Sikllarning asosiy turlari, Kitchin sikli, Juglar sikli, Kuznets sikli, Kondratev sikli, Inqirozlarning mazmuni va turlari, Stagnatsiya. Stagflatsiya. Pul-kredit sohasidagi inqiroz. Siklga qarshi va asiklik ko’rsatkichlar.

21-Mavzu. Ishsizlik

Ishsizlik tushunchasining mohiyati. Ishsizlikning ko’rinishlari. Samarali ish haqi nazariyasi. Friksion ishsizlik. Tarkibiy ishsizlik. Ishsizlikning inflyatsiyani

tezlashtirmaydigan darajasi (NAIRU - non-accelerating-inflation-rate-of unemployment). Iqtisodiyotda gisterezis. Potensial YaIM. Haqiqiy YaIM. Davriy ishsizlik. Ishlab chiqarish potentsiali. Ouken qonuni.

22-Mavzu. Inflyatsiya

Inflyatsiya va uning kelib chiqish sabablari. Talab inflyatsiyasi va taklif inflyatsiyasi. Kutilayotgan inflyatsiya. Kutilmagan inflyatsiya. Inflyatsiya sur’ati. Inflyatsiya va foiz stavkasi. Inflyatsiya va pul massasi o’rtasidagi bog’liqlik. Inflyatsiya darajasini aniqlash. Iste’mol narxlari indeksi. Antiinflyatsiya siyosati.

23-Mavzu. Inflyatsiya va ishsizlik o’rtasidagi bog’liqlik

Inflyatsiya va ishsizlik o’rtasidagi bog’liqlik. Fillips egri chizig’i. Ishsizlikning tabiiy darajasi va iqtisodiyotning ishlab chiqarish salohiyati o’rtasidagi bog’liqlik. Inflyatsiyaning ishlab chiqarish jarayoniga ta’siri. Real daromadlarning o’zgarishi. Keynschilar maktabi namoyandalari. Neoklassik yondoshuv tarafdorlari. Inflatsion kutishlar nazariyasi. Fisher samarasi.

24-Mavzu. Pul bozori. Pul bozorida muvozanat

Pul tushunchasi va Pul bozori. Pul massasi. Pul agregatlari. Pulga talab: klassik va keyns nazariyasi. Pul taklifi. Pul multiplikatori. Pul bozorida qisqa va uzoq muddatli muvozanat.

25-Mavzu. Bozor iqtisodiyotida davlatning roli

Iqtisodiyotni tartibga solishning mohiyati va zarurligi. Iqtisodiyotni tartibga solishning bozor mexanizmi. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish, uning maqsadi va vazifalari. Davlatning iqtisodiyotga ta’sir qilish usullari va vositalari. Iqtisodiyotni davlat tomonidan tartibga solish bo’yicha zamonaviy nazariyalar: Keynschilik, monetar va yangi klassik modellar.

26-Mavzu. Davlatning monetar siyosati

Davlatning iqtisodiyotni tartibga solishdagi o’rni va roli. Pul-kredit siyosatining maqsadlari va dastaklari. Ochiq bozordagi operatsiyalar. Majburiy zahiralash normasi. Qayta moliyalashtirish stavkasi. Pul multiplikatori.

27-Mavzu. Davlatning fiskal siyosati

Fiskal siyosatning mohiyati va usullari. Davlat xarajatlari multiplikatori. Diskret va nodiskret fiskal siyosat. Byudjet defisiti va profisiti. Byudjet defisitini qoplash yo’llari. Fiskal siyosatning yalpi talabga ta’siri.

28-Mavzu. Tovar va pul bozorida makroiqtisodiy muvozanat.

IS-LM modeli.

Tovar va pul bozorida makroiqtisodiy muvozanat. IS-LM modelining mohiyati va AD-AS modeli bilan bog’liqligi. Modelning asosiy tenglamalari. IS egri chizig’i va uning tenglamasi. LM egri chizig’i va uning tenglamasi. IS-LM